

Til: haakon.bekeng-flemmen@kulturradet.no



Den norske Forfatterforening organiserer skjønnlitterære forfattere som skriver for voksne. Forfatterforeningen er Norges eldste kunstnerorganisasjon, stiftet i 1893. Foreningens formål er å fremme norsk litteratur og ivareta norske forfatters interesser. Forfatterforeningen arbeider for forfatters yringsfrihet og at det skal finnes et mangfold av ytringer.

Den norske Forfatterforening takker for muligheten til å komme med innspill om gjenåpningen av kultursektoren.

Forfatterforeningen ber innledningsvis om at den midlertidige inntektssikringen for frilansere og selvstendig næringsdrivende fortsetter så lenge krisen varer, samt ber om at kompensasjon for selvstendig næringsdrivende gir minst 80% kompensasjon for tapt inntekt sammenlignet med nivået før koronapandemien, videre at kompensasjon baseres på samlet inntekt fra de siste tre år/eller det året som faller best ut for kunstneren.

Forfatterforeningen bidrar gjerne videre med våre erfaringer og innsikter i de skjønnlitterære forfatternes situasjon og hva gjelder litteraturbransjen generelt.

Nedenfor følger muntlig innspill holdt torsdag 28.januar.

«Siden smittevernrestriksjonene slo inn i mars i fjor har jeg fått høre kommentarer som at «ingenting er vel forandra for forfatterne, forfattere kan jo bare sitte og skrive som før» Det er sant for de forfatterne som er midt i arbeidet med bok. Det er sant for kunstnere som jobber alene med et kunstnerisk prosjekt i de periodene det er det de gjør. Men: Det er ikke sant for de forfatterne som har avslutta skrivearbeidet og skal ut å møte leserne på litteraturarrangement. For å få det til å gå rundt er mange forfattere avhengig av oppdrag. I tillegg har de fleste en rekke ulike jobber for å få økonomien til å henge sammen. Kunstnerøkonomiutredningen fra 2015 viste at skjønnlitterære forfattere fikk omtrent like mye inntekt fra ikke-kunstnerisk virksomhet som kunstnerisk tilknytt virksomhet.

I starten av pandemien handla det om avlyste oppdrag, nå handler det om oppdragstørke. Litteraturscenesenes billettinntekter går ned. Hva gjelder bibliotek så har de fleste bibliotek ikke lokaler til å huse 200 mennesker med en meter avstand. Da står en i fare for at kun "de store" forfatternavnene prioriteres.

Forfatterforeningens undersøkelse viste at 60% av forfatterne har opplevd inntektsnedgang under pandemien, noen en nedgang på så mye som 90%. Formidlingsorganisasjonen Forfattersentrum melder om 35% nedgang i både oppdrag og honorarer.

Det har vært ekstra stor pågang i stipendsøknader både på ekstrabevilgningene og i nåværende stipendrunde for de skjønnlitterære forfatterne.

Vesentlig for gjenåpningen vil være at biblioteker, festivaler, og litteraturscener får midler som gjør det mulig å gjennomføre så mange små litteraturarrangement som mulig. Det må sikres bredde i programmeringa. Bibliotek sier de ikke har penger til å benytte forfattere. Så det å styrke midler til aktiv formidling i bibliotek, sånn at bibliotekene kan lage arrangement med et bredt utvalg forfattere, er viktig. Videre, og når det gjelder de aller fleste av disse formidlingstiltakene er det Norsk kulturfond som er den beste til sørge for at ekstramidler havner der de skal.

Digitale arrangement krever økte honorar til forfatterne. Forfattersentrum anbefaler at forfattere som strømmes på nett skal honoreres høyere. Det fordi digitale arrangement når flere, blir liggende ute lengre, iblant til evig tid, og nettopp kan redusere fremtidige oppdragsmuligheter for forfatterne.

I Kunstnerøkonomiutredningen fra 2015 fremheves at «Den viktigste stimuleringsordningen for skribenter er ordningene i Kulturfondet spesielt og Norsk kulturråd generelt.» Under kulturfondet ligger innkjøpsordningene. Den utbetalingen forfatteren får når boka blir kjøpt inn utgjør for mange hovedinntekten fra boka og et forutsigbart minstehonorar i en ellers ustabil og nå enda mer ustabil forfatterøkonomi. Stimuleringsmidlene til Kulturfondet er viktige. Men det er viktig å ikke glemme de langsiktige satsningene. Når de permanente økningene til Kulturfondet er så lave som de er nå, fører det blant annet til at forfatterhonorarene i innkjøpsordningene blir stående stille. Dersom den langsiktige tenkinga ikke er med, vil en på den andre siden av pandemien, oppdage at honorarene har blitt mindre verdt og at forfatterøkonomien fortsatt svekkes. Og så er det stipend. Gode arbeidsbetingelser for kunstnere over hele landet handler om arbeidsstipender. Flere stipendhjemler er langsiktig satsning.»

Ta gjerne kontakt for spørsmål, eller en oppfølgende dialog.